

การค้นพบต้นกำเนิด ไม้ลูกผสม สกุลใหม่ และชนิดใหม่ ของโลก ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รศ. ดร. สราวุธ สังข์แก้ว อาจารย์ประจำคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และทีมผู้เชี่ยวชาญไม้จากหลายองค์กร ได้แก่ Dr. Weilim Goh Mr. Kok Sim Chan และ Mrs. Yi Xian How จาก Universiti Tunku Abdul Rahman ประเทศมาเลเซีย ดร. อัจฉรา ตีระวัฒนานนท์ องค์กรพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์แห่งชาติ Dr. Dieter Ohrnberger ผู้เชี่ยวชาญไม้ของโลก ผู้เขียนหนังสือ *The bamboos of the world* และ Dr. Khoon Meng Wong สวณพฤกษศาสตร์สิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์ ได้ร่วมกันศึกษาไม้เลี้ยง ซึ่งเดิมคาดว่าเป็นลูกผสม (hybrid) และได้มีการศึกษาในเบื้องต้นไว้ก่อนแล้วโดย ดร. จักรพงษ์ รัตนมณี จากคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว โดยใช้เครื่องมือทางด้านชีววิทยาโมเลกุล พบว่าไม้เลี้ยง แท้จริงแล้วเป็นลูกผสมจากไม้ต่างสกุลกัน (Intergeneric hybrid) โดยเป็นลูกผสมระหว่างไผ่รวก (*Thyrsostachys siamensis* Gamble) และไผ่ชางนวล (*Dendrocalamus membranaceus* Munro) ทำให้มีสกุลของลูกผสมสกุลใหม่ (*nothogen. nov.*) เกิดขึ้นชื่อว่า *xThyrsocalamus* Sungkaew & W.L. Goh และมีชนิดของลูกผสมชนิดใหม่ (*nothosp. nov.*) ชื่อว่า *xThyrsocalamus liang* Sungkaew & W.L. Goh โดยคำระบุชนิด (specific epithet) ว่า “liang” มาจากภาษาไทยที่มักใช้เรียกไม้ชนิดนี้ว่าไม้ “เลี้ยง” ผลงานวิจัยครั้งนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารชื่อ *Phytotaxa* เมื่อ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 (DOI: <http://dx.doi.org/10.11646/phytotaxa.362.3.3>)

ไม้เลี้ยงเป็นไม้ที่ใช้ประโยชน์กันอย่างกว้างขวางทั้งหน่อ ลำ และปลูกเป็นไม้ประดับ แต่เดิมมักมีการใส่ชื่อพฤกษศาสตร์ให้กับไม้เลี้ยงผิด เช่น *Bambusa multiplex* Schultes & Schultes หรือ *Bambusa nana* Roxburg เป็นต้น ทำให้เกิดความสับสนและ/หรือสื่อสารกันผิดไปในเชิงวิชาการ

ภาพที่ 1 ไผ่เลี้ยงที่ปลูกไว้ที่ Rimba Ilmu Botanic Garden of the University of Malaya (A–C) และที่ Penang Botanical Garden ประเทศมาเลเซีย (D–H) แสดงลักษณะ A. ลักษณะกอ; B. ปล้อง และตาข้าง; C. กาบหุ้มลำ; D. ลักษณะกอ; E. ตาข้างรูปไข่; F. ใบยอดกาบที่กางออก; G. ใบจริง; H. ช่อ ดอกย่อย. ภาพโดย K.M. Wong